

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini [It](#) a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Pagina este deja disponibilă în următoarele limbi.

Swipe to change

engleză

Obligațiile de întreținere

Italia

1 Ce înseamnă conceptele „întreținere” și „obligație de întreținere” în practică? Care sunt categoriile de persoane care trebuie să plătească indemnizație de întreținere unei alte persoane?

În sistemul juridic italian există diferite nume, condiții și sume pentru ajutorul acordat familiilor, în funcție de relația dintre persoana răspunzătoare și beneficiar.

„Obbligazione alimentare” este furnizarea de asistență materială unei persoane care nu este în măsură să se întrețină singură. Aceasta este plătită de către anumite persoane stabilite prin lege, ca parte a obligației lor de solidaritate familială.

Normele pentru acest tip de întreținere sunt stabilite în secțiunile 433 și următoarele din Codul civil. Aceasta trebuie să fie plătită în cazul în care:

- există un anumit raport juridic între persoana obligată la plata unei întrețineri și beneficiar;
- beneficiarul, incapabil să își câștige propria existență, se află într-o situație de nevoie.

Persoanele cărora le revine obligația de întreținere sunt, în ordine:

soțul sau soția;

copiii;

părinții sau, în absența acestora, rudele directe în linie ascendentă;

ginerii și nurorile;

socrii și soacrele;

frații și surorile.

Cele mai apropiate rude conform clasificării de mai sus sunt obligate să plătească întreținere; în cazul în care există mai mult de o persoană la același nivel, răspunderea se împarte între ele în conformitate cu situația lor financiară.

Suma de plată este proporțională cu necesitatea persoanei care solicită întreținere și cu situația financiară a persoanei care trebuie să o plătească. Cu toate acestea, acest tip de întreținere nu ar trebui să depășească suma necesară pentru acoperirea nevoilor vitale de bază ale persoanei în dificultate, având în vedere statutul său social.

„Assegno di mantenimento” reprezintă furnizarea de asistență financiară de către un soț celui alt soț în caz de separare sau de divorț, fiind concepută pentru a se asigura că persoana care o primește este în măsură să mențină standardul de viață de care s-a bucurat în timpul căsătoriei. „Assegno di mantenimento” nu este condiționată de aflarea beneficiarului în dificultate și poate fi invocată chiar și în cazul în care beneficiarul lucrează. La acest tip de întreținere se poate renunța sau ea poate fi înlocuită printr-o plată unică.

Dat fiind că obiectivul acestui tip de întreținere este să se asigure că soțul își păstrează un nivel de trai similar celui de care a beneficiat înainte de separare, de obicei este o sumă mai mare decât „assegno alimentare”. Cu toate acestea, „assegno di mantenimento” nu este plătitibil soțului considerat responsabil de separare.

Termenul „assegno di mantenimento” se referă, de asemenea, la sprijinul financiar pe care părinții trebuie să îl plătească pentru copiii lor atunci când se despart sau divorțează.

Copiii au dreptul de a fi întreținuți de către părinții lor proporțional cu posibilitățile lor și în conformitate cu capacitatea lor de a lucra în mod profesional sau la domiciliu. În caz de separare sau de divorț, instanța stabilește că trebuie plătită întreținere periodică și decide valoarea în funcție de nevoile copilului, de standardul de viață de care se bucură copilul atunci când locuiește cu ambii părinți, timpul petrecut cu fiecare părinte, resursele financiare ale ambilor părinți și valoarea financiară a îndatoririlor casnice și familiale efectuate de fiecare părinte.

2 Până la ce vârstă poate beneficia un copil de indemnizație de întreținere? Normele în materie de întreținere în cazul minorilor sunt diferite de cele aplicabile adulților?

Până la vârsta majoratului, copiii au dreptul de a fi întreținuți de către părinții lor proporțional cu posibilitățile lor și în conformitate cu capacitatea de a lucra în mod profesional sau la domiciliu. În caz de separare sau de divorț, instanța stabilește că trebuie plătită întreținere periodică (a se vedea secțiunea precedentă).

În cazul în care un copil a ajuns la vârsta majoratului, dar nu este încă independent din punct de vedere financiar, judecătorul poate dispune ca unul sau ambii părinți să plătească întreținere periodică, de obicei direct copilului. După ce un copil care a ajuns la vârsta majoratului a devenit independent din punct de vedere financiar, în cazul în care se confruntă din nou cu dificultăți financiare, părinții sunt răspunzători numai pentru „obbligazione alimentare”.

În cazul în care un copil care a ajuns la vârsta majoratului are un handicap grav, se aplică normele pentru copiii minori.

3 Trebuie să mă adresez unei autorități sau unei instanțe pentru a obține indemnizația de întreținere? Care sunt principalele elemente ale procedurii?

Pentru a obține „alimenti”, o persoană trebuie să depună o cerere (*atto di citazione*) la instanța unde locuiește, însoțită de orice documente justificative necesare.

După începerea procedurilor, curții i se poate solicita să acorde întreținere provizorie înainte de emiterea hotărârii definitive.

Întreținerea pentru copii sau pentru soț/soție poate fi solicitată în cadrul unei proceduri separate sau ca parte a procedurilor de separare sau de divorț. De asemenea, întreținerea poate fi decisă de curte în cadrul primei ședințe de judecată.

4 Cererea poate fi depusă în numele unei rude (în caz afirmativ, până la ce grad) sau al unui copil?

5 Dacă intenționez să inițiez o acțiune în justiție, cum pot afla care este instanța competentă?

În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 4/2009, în materie de obligații de întreținere în statele membre este competentă:

(a) instanța judecătorească de la locul reședinței obișnuite a pârâtului; sau

(b) instanța judecătorească de la locul reședinței obișnuite a creditorului; sau

(c) instanța care, în conformitate cu legea forului, are competența judiciară de a examina proceduri referitoare la starea persoanei în cazul în care chestiunea referitoare la o obligație de întreținere este auxiliară respectivei acțiuni, cu excepția cazurilor în care respectiva competență se întemeiază exclusiv pe cetățenia uneia dintre părți; sau

(d) instanța care, în conformitate cu legea forului, are competența judiciară de a examina proceduri referitoare la răspunderea părintească atunci când cererea cu privire la o obligație de întreținere este auxiliară respectivei acțiuni, cu excepția cazurilor în care respectiva competență se întemeiază exclusiv pe cetățenia uneia dintre părți.

6 Ca reclamant, trebuie să folosesc un intermediar pentru a iniția o acțiune în justiție (de exemplu, un avocat, o autoritate centrală sau locală etc.)? În caz negativ, ce procedură se aplică?

Actul de sesizare a instanței în materie de întreținere trebuie să fie prezentat prin intermediul unui avocat, care reprezintă partea în instanță.

Asistența din partea unui avocat nu este necesară în cazul în care decizia cu privire la o obligație de întreținere este inclusă în acordul dintre doi soți care se despart. În acest caz, prezentul acord este depus la curte, care îl verifică și îl aprobă.

7 Trebuie să plătesc taxe judiciare pentru inițierea unei acțiuni în justiție? În caz afirmativ, care este nivelul acestor taxe? Dacă mijloacele mele financiare sunt insuficiente, pot beneficia de asistență juridică pentru a suporta cheltuielile de judecată?

O persoană care înaintează un proces în instanțele civile trebuie să plătească o taxă de înregistrare pe rol (*contributo unificato di iscrizione a ruolo*). Acest comision variază în funcție de tipul și de valoarea litigiului. Hotărârile emise de curte fac, de asemenea, obiectul unei taxe de înregistrare.

Cu toate acestea, niciuna dintre aceste taxe de înregistrare nu este datorată în cauzele privind pensia pentru întreținerea copiilor.

Părțile trebuie să plătească onorariile avocaților care îi reprezintă în instanță.

Persoanele care nu dispun de resurse suficiente pot solicita numirea unui avocat pentru a le oferi asistență gratuită, costurile fiind suportate de către stat (asistență judiciară).

Pentru a putea beneficia de asistență judiciară, reclamantul trebuie să aibă un venit anual impozabil de maxim 10 766,33 EUR. În cazul în care persoana interesată locuiește împreună cu soțul/soția sau cu alți membri ai familiei, totalul veniturilor anuale va fi calculat prin însumarea veniturilor tuturor membrilor de familie, inclusiv ale reclamantului. În acest caz, venitul maxim pentru a putea beneficia de asistență judiciară este majorat cu 1 032,91 EUR pentru fiecare membru de familie cu care locuiește solicitantul.

Cererile de asistență judiciară sunt înaintate către Consiliul Baroului (*Consiglio dell'Ordine degli Avvocati*) pentru locul în care se află instanța competentă. Cererile se fac pe formularele puse la dispoziție de biroul administrativ al Consiliului Baroului și pe site-ul web al Consiliului Baroului, iar formularele trebuie însoțite de documentele indicate în acestea.

Cererea trebuie să precizeze motivele și temeiul juridic al creanței și trebuie să fie însoțită de documente justificative. Consiliul Baroului nu va acorda asistență judiciară în cazul în care creanțele aduse în fața instanței sunt în mod vădit nefondate.

În cazul în care Consiliul Baroului admite cererea, persoana în cauză poate numi un avocat ales de pe lista autorizată a avocaților însărcinați cu furnizarea de asistență judiciară. O serie de Consilii ale Baroului își vor alege propriul avocat pentru a prelua cazul.

O cerere de acordare a asistenței judiciare poate fi făcută în orice etapă a procedurii și este valabilă pentru toate cazurile ulterioare, cu condiția ca persoana să nu dispună în continuare de resurse suficiente pe parcursul procedurilor.

În cazul în care cererea de asistență judiciară este respinsă, persoana în cauză poate să o prezinte din nou instanței competente în acest caz.

8 Ce tip de indemnizație de întreținere îmi poate acorda instanța? Cum se calculează cuantumul indemnizației de întreținere? Se poate modifica hotărârea instanței în cazul în care intervin schimbări privind costurile legate de trai sau circumstanțele familiale? În caz afirmativ, în ce mod se poate modifica hotărârea instanței (de exemplu, există un sistem automat de indexare)?

Hotărârea judecătorească care precizează cuantumul întreținerii care urmează să fie plătită și prin care s-a dispus plata sa este o hotărâre cu titlu executoriu și, prin urmare, constituie un titlu executoriu.

O hotărâre judecătorească prin care se declară că dreptul la întreținere prevede obligația persoanei obligate să plătească beneficiarului sumele necesare de care acesta are nevoie pentru a-și satisface nevoile vitale de bază (cheltuielile de subzistență, de cazare și de îmbrăcăminte și costurile minime de bunuri și servicii necesare pentru a întreține o viață demnă). Atunci când decide în privința cuantumului întreținerii care trebuie plătite, curtea trebuie să ia în considerare, de asemenea, situația financiară a persoanei care trebuie să plătească întreținere.

O hotărâre judecătorească care precizează cuantumul întreținerii care urmează să fie plătită unui soț separat trebuie, de asemenea, să țină seama de nivelul de trai al acestora în timpul căsătoriei.

O hotărâre judecătorească care precizează cuantumul întreținerii care urmează să fie plătită pentru copiii care sunt încă minori sau pentru copiii care au ajuns la vârsta majoratului, dar care nu sunt independenți din punct de vedere financiar, trebuie să țină seama de nevoile lor educative.

Întreținerea este ajustată în mod automat în concordanță cu indicii ISTAT sau cu orice alți parametri conveniți de părți sau menționați în hotărârea judecătorească.

Suma întreținerii care trebuie plătită poate fi schimbată la o dată ulterioară, în cazul în care beneficiarul sau persoana responsabilă se adresează instanței competente, care, de obicei, este cea care a emis hotărârea inițială.

9 În ce mod și cui se plătește indemnizația de întreținere?

Curtea stabilește modalitățile de plată.

În cazul unei separări legale, instanța poate dispune ca părțile terțe necesare, inclusiv în mod regulat, să îi plătească persoanei răspunzătoare de plata cheltuielilor de întreținere (de exemplu, angajatorului) o parte din bani direct soțului separat.

Întreținerea trebuie plătită persoanei căreia îi este datorată.

Pensia de întreținere pentru copiii care sunt încă minori este de obicei plătită soțului/soției căruia/căreia i-au fost încredințați copiii.

Întreținerea dispusă de curte pentru copiii care au ajuns la vârsta majoratului, dar care nu sunt independenți din punct de vedere financiar, este plătită direct către copiii respectivi.

10 Dacă persoana vizată (debitorul) nu plătește de bună voie indemnizația de întreținere, ce măsuri pot fi luate pentru a-l determina să plătească?

În cazul în care persoana obligată la plata pensiei de întreținere nu plătește, în mod voluntar, beneficiarul dispune de mijloacele obișnuite de executare a obligațiilor financiare.

11 Vă rugăm să descrieți pe scurt eventualele limite ale procesului de executare, în special eventualele norme legate de protecția debitorilor și termenele de prescripție sau de decădere care se aplică în sistemul juridic din țara dumneavoastră

Dreptul la întreținere în sine nu este supus unui termen de prescripție. Orice rate individuale care devin scadente, dar care nu sunt plătite, sunt supuse unei perioade de prescripție de cinci ani [secțiunea 2948 alineatul (2) din Codul civil]. În plus, prescripția este suspendată între soți și între orice persoană care exercită răspunderea părintească pentru persoanele care beneficiază de întreținere.

12 Există un organism sau o autoritate care mă poate sprijini în încercarea de a obține indemnizația de întreținere?

Italia nu dispune de o organizație sau o autoritate care poate ajuta persoanele îndreptățite să beneficieze de întreținere să o recupereze. Persoanele îndreptățite să beneficieze de întreținere, fie ele însele, în cazul în care au ajuns la vârsta majoratului, fie prin intermediul reprezentantului lor legal, în cazul în care au mai puțin de 18 de ani, trebuie să sesizeze instanța competentă, cu asistență din partea unui avocat.

13 Este posibil ca anumite organizații (publice sau private) să facă plăți în parte sau în totalitate în locul debitorului obligației de întreținere?

Nu.

14 În cazul în care locuiesc în acest stat membru, iar debitorul își are reședința în altă țară:

14.1 Pot beneficia de asistența unei autorități sau a unei organizații private în acest stat membru?

O persoană care are dreptul la întreținere din partea unei persoane aflate în altă țară poate obține asistență din partea autorității centrale din Italia. Aceasta trebuie să transmită o cerere de recunoaștere și o declarație privind forța executorie și executarea hotărârii prin care i se recunoaște dreptul la întreținere, în aplicarea sistemului de cooperare instituit prin capitolul VII din Regulamentul (CE) nr. 4/2009 prin intermediul autorității centrale din statul membru în care debitorul își are reședința obișnuită.

Departamentul de justiție pentru minori din cadrul Ministerului Justiției (*Ministero della Giustizia - Dipartimento per la Giustizia Minorile*) este autoritatea centrală pentru Italia desemnată în aplicarea articolului 49 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009 să obțină întreținere în litigiile transfrontaliere din spațiul judiciar european.

14.2 În caz afirmativ, ce autoritate sau ce organizație privată poate fi contactată?

Autoritatea centrală din Italia poate fi contactată la următoarele adrese:

Ministero della Giustizia, Dipartimento per la Giustizia Minorile

Via Damiano Chiesa 23

00136 Roma

Tel.: +39 668188325

Fax +39 668808085

E-mail: acitalia0409.dgm@giustizia.it

15 În cazul în care locuiește în altă țară, iar debitorul locuiește în acest stat membru:

15.1 Pot să adresez o cerere în mod direct unei astfel de autorități sau organizații private în acest stat membru?

În cazul în care un creditor are reședința în străinătate și dorește să aplice în Italia o decizie prin care i se recunoaște dreptul la întreținere, acesta poate încerca să obțină asistență de la autoritatea centrală din statul membru în care locuiește, și, prin autoritatea respectivă, să depună o cerere în conformitate cu articolul 56, cu ajutorul sistemului de cooperare stabilit în capitolul VII din Regulamentul (CE) nr. 4/2009.

Prin urmare, cererea nu poate fi trimisă direct autorității centrale din Italia sau altor autorități sau organizații private în Italia.

15.2 În caz afirmativ, cum pot contacta această autoritate sau această organizație privată și ce tip de asistență îmi poate fi acordată?

16 Aplică acest stat membru Protocolul de la Haga din 2007?

Da.

17 În caz negativ, care este legea aplicabilă obligațiilor de întreținere în temeiul normelor sale de drept internațional privat? Care sunt normele de drept internațional privat aplicabile?

18 Care sunt normele în materie de acces la justiție în cazurile transfrontaliere în interiorul UE, având în vedere structura capitolului V din Regulamentul privind obligațiile de întreținere?

În ceea ce privește accesul la justiție în cauzele transfrontaliere, regimul prevăzut în capitolul V din Regulamentul (CE) nr. 4/2009 se aplică în mod direct. Pe scurt, aceasta înseamnă că, pentru cererile privind întreținerea transmise utilizând sistemul descris în capitolul VII, generată de filiație, se utilizează următoarea procedură:

- pentru cazurile referitoare la recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării unei hotărâri, precum și executarea unei decizii emise în statul membru sau care a fost deja recunoscută, în cazul în care beneficiarul este o persoană sub vârsta de 21 ani, asistența judiciară este acordată în mod automat, indiferent de venit sau dacă cererea pare a fi întemeiată, în conformitate cu regulile generale (a se vedea secțiunea 7);
- pentru alte tipuri de cazuri (cereri de decizie care urmează să fie eliberate sau modificate), în cazul în care cererea se referă la o persoană sub vârsta de 21 ani, este necesară o evaluare a temeiniciei cererii pentru ca asistența judiciară să fie acordată, dar nu și a venitului persoanei;
- în cazul în care solicitantul are peste 21 de ani, acesta poate primi asistență judiciară în cazul în care îndeplinește condițiile normale cu privire la venituri și dacă cererea este întemeiată, în conformitate cu dreptul italian (a se vedea secțiunea 7).

Pentru cererile de întreținere care nu decurg din filiație (adică pentru cererile depuse de către un soț sau o altă persoană care este legată de creditor sau are afinități cu acesta), asistența judiciară gratuită se acordă în cazul în care sunt îndeplinite condițiile normale de venit și caracterul întemeiat al cererii, în conformitate cu dreptul italian (a se vedea secțiunea 7).

Criteriul continuității trebuie garantat în toate cazurile: un solicitant care a beneficiat integral sau parțial de asistență judiciară în statul membru de origine are dreptul la asistență judiciară pentru cauzele inițiate în fața instanțelor din Italia pentru recunoașterea, încuviințarea executării sau executarea hotărârii.

În cazul în care sunt îndeplinite condițiile precizate mai sus, autoritatea centrală din Italia transmite cererea de asistență judiciară Consiliului Baroului competent, împreună cu documentele necesare prezentate de solicitant.

Consiliul Baroului decide dacă asistența judiciară trebuie acordată în conformitate cu criteriile explicate mai sus.

19 Care sunt măsurile adoptate de acest stat membru pentru asigurarea funcționării activităților menționate la articolul 51 din Regulamentul privind obligațiile de întreținere?

Autoritatea centrală din Italia utilizează următoarele metode pentru a gestiona cererile de cooperare trimise în conformitate cu capitolul VII:

încurajează soluționarea amiabilă prin trimiterea unei invitații debitorilor pentru a-și îndeplini obligația de întreținere în mod voluntar;

solicită debitorilor să contacteze autoritatea centrală pentru a conveni asupra procedurilor de soluționare a litigiului;

localizează debitorul prin accesul la baza de date a registrului național al municipalităților italiene (*Indice nazionale dei comuni italiani*) și a administrației penitenciarelor (*Amministrazione penitenziaria*) sau contactând birourile locale de înregistrare a populației;

colectează informații cu privire la venitul și activele debitorului, cu intervenția poliției fiscale (*polizia tributaria*);

facilitează obținerea de documente justificative, astfel cum este prevăzut la articolul 51 alineatul (2) litera (g) din Regulament, în cooperare cu autoritățile judiciare;

facilitează furnizarea de asistență judiciară, astfel cum se explică în secțiunile 7 și 18 de mai sus.

Ultima actualizare: 20/01/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE

și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.